ROK V. № 6 (47).

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WOŁYŃSKIEGO.

Równe 1 sierpnia 1928 r.

Poz. 50.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj Państwowych Szkół Średnich i Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w sprawie uczęszczania młodzieży szkolnej religji prawosławnej na nabożeństwa szkolne.

Na podstawie art. 36 ustawy z dnia 1/VII. 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. Rz. P. Nr. 92 poz. 530), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15/VII. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 592) i §. 17. rozporządzenia Wykonawczego Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22/XII. 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 131 poz. 788) zarządzam, by Dyrekcje i Kierownicy Szkół w porozumieniu z duchowieństwem prawosławnem urządzały w niedzielę i święta, wyliczone w osobnych rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i oświecenia Publicznego, nabożeństwa przeznaczone specjalnie dla młodzieży szkolnej religji prawosławnej.

Przypominam, że tak w czasie zbierania się młodzieży, jak i w czasie nabożeństwa. względnie kazania (egzorty) nauczyciele obowiązani są pełnić opiekę nad młodzieżą i wykonywać nadzór nad jej zachowaniem się. Jeżeli w szkole pełni służbę kilku nauczycieli, dyrektor lub kierownik może zarządzić kolejne dyżury, uwzględniając z jednej strony wyznanie nauczycieli, z drugiej zaś konieczność wyznaczenia na każdy dyżur takiej liczby nauczycieli, którąby czyniła zadość potrzebie roztoczenia istotnej opieki i nadzoru nad młodzieżą,

Nad wypełnianiem tego obowiązku przez nauczycieli winni czuwać P. P. Inspektorowie Szkolni oraz Dyrektorowie Szkół.

Równe, dnia 10 lipca 1928 r. (Nr. 1 - 4700/28).

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski*

Poz. 51.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w sprawie wynagrodzenia duszpasterzy za naukę religji w szkołach powszechnych.

Ponieważ w jednym wypadku powstała wątpliwość, czy duszpasterzowi rzymsko - katolickiemu, udzielającemu nauki religji w publicznych szkołach powszechnych, wynagradzanemu stosownie do rozporządzenia z dnia 1 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 163), w razie opuszczenia nauki z powodu odprawiania na polecenie władz kościelnych uroczystego nabożeństwa w t. zw. święta zniesione (Zwiastowanie N. M. P., Narodzenie N. M. P., święto patrona kraju) należy potrącać odpowiednią część wynagrodzenia stosownie do postanowienia §. 3 ustęp I-szy powołanego rozporządzenia, Ministerstwo wyjaśnia, że opuszczenie nauki religji z wymienionego powodu należy uznać za usprawiedliwione, wobec czego nie zachodzi wypadek, uzasadniający potrącenie wynagrodzenia za opuszczoną godziną nauki.

Dnia 24 czerwca 1928 r. № I-9300-28

Dyrektor Departamentu
(—) *W. Żłobicki.*

Poz. 52.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w sprawie ubezpieczenia na życiu w P. K. O.

Skutkiem wydarzeń wojennych, dewaluacji waluty oraz pod wpływem specjalnej psychiki społeczeństwa w okresie wojennym i powojennym zanikła zupełnie w Polsce oszczędność, jedna z najważniejszych cnot społecznych i rodzinnych.

W jak wysokim stopniu oszczędność szerokich mas przyczynia się do podniesienia dobrobytu ogólnego, a z drugiej strony jak dalece ułatwia uruchomienie większych sum, zgro

madzonych drogą drobnych nawet składek oszczędnościowych, oraz zużytkowanie tych sum w całokształcie gospodarstwa społecznego, nie trzeba udowadniać. To rzeczy doświadczeniem stwierdzone i powszechnie znane, a tylko u nas chwilowo niedoceniane.

Wymogiem zatem obecnej chwili, jednym z najważniejszych, jest pobudzenie całego społeczeństwa wszelkiemi sposobami do oszczędności.

Jednym ze środków, zmierzających do tego celu, uznanych powszechnie zagranicą, jest ubezpieczenie na życie.

Jest to najłatwiejsza i najskuteczniejsza forma oszczędności, oddziaływająca przytem wychowawczo na ubezpieczonego. Ubezpieczony bowiem, działając pod przymusem swego zobowiązania, odkłada co miesiąc kwotę ustaloną przez siebie; w ten sposób przyzwyczaja się do zaoszczędzenia pewnej sumy na czas gorszego jutra względnie dla swej rodziny na wypadek przedwczesnej śmierci. Ubezpieczenie należy ułatwić najszerszym warstwom społeczeństwa, nie wymagając od nich uciążliwych, a często kosztownych formalności, z ubezpieczeniem związanych.

Taką właśnie ułatwioną formę ubezpieczenia na życie bez badania lekarskiego obrała Pocztowa Kasa Oszczędności.

Ubezpieczenia propagowane przez P. K. O., mając na widoku rozszerzenie wśród najszerszych warstw idei oszczędności, oparte są na taryfach najtańszych, a zarazem najkorzystniejszych dla ubezpieczonych i w ten sposób bez wątpienia służą dobru społeczeństwa i dobru Państwa.

Propaganda zatem takich ubezpieczeń winna być energicznie prowadzona wśród całego społeczeństwa i traktowana, jako jedno z najdonioślejszych zadań doby dzisiejszej.

Tą drogą , zapewniającą zresztą ubezpieczonemu niezaprzeczone korzyści, możemy zwolna doprowadzić do gospodarczego odrodzenia się siłami własnemi bez oglądania się na pomoc cudzą.

P. K. O., jako instytucja oszczędnościowa o charakterze wybitnie społecznym, stawiająca sprawę własnego zysku na planie ostatnim, daje zupełną gwarancję przeprowadzenia całej sprawy jak najlepszego i najkorzystniejszego dla interesowanych.

Zważywszy to wszystko, zwracam się do Panów Kuratorów i wszystkich podwładnych urzędników oraz ogółu nauczycielstwa wszystkich kategoryj szkół z apelem, aby w imię obowiązku spełnianego dla społeczeństwa i Państwa oraz w dobrze zrozumianym interesie własnym wszyscy społem propagowali sprawę ubezpieczeń na życie, zapoczątkowaną w naszem Państwie Przez P.K.O.

Równocześnie zwracam się do wszystkich Towarzystw i Związków nauczycielskich, aby zaapelowały również do swych

członków celem jak najszerszej propagandy tej sprawy wśród całej ludności naszego państwa, z która nauczycielstwo najwięcej i najczęściej się styka w codziennem życiu.

Upoważniam wszystkich chętnycn z pośród podległych mi urzędników i nauczycieli do zajmowania się akwizacją ubezpieczeń na życie oraz do propagowania idei ubezpieczeń oczywiście z tem zastrzeżeniem, że stanowisko ich i praca ich obowiązkowa w szkole czy urzędzie, nie dozna żadnego uszczerbku.

P. K. O. zwróci się w sprawie zorganizowania akwizacji do poszczególnych Towarzystw i Związków nauczycielskich celem porozumienia się bezpośrednio i wysłania instruktorów, którzy udzielą wszelkich wyjaśnień i wskazówek nauczycielstwu, pragnącemu podjąć się przeprowadzania tej sprawy w gminach, powiatach i miastach. P.K.O. przyznawać będzie za pracę około realizacji ubezpieczeń w określonej wysokości prowizję za akwizację ubezpieczeń na dobro Towarzystw i Związków, oraz poszczególnych akwizytorów, wyznaczonych przez nie, względnie bezpośrednio przez P.K.O.

W obrębie Kuratorjum mogą Panowie Kuratorzy wyznaczyć z urzędu odpowiedniego urzędnika, któryby mógł akwizycję przeprowadzać wśród urzędników.

W sprawie wyjaśnień, instrukcji i t. d. odnosić się należy do P.K.O. Dział ubezpieczeń na życie.

Dnia 23 czerwca 1928 roku. Nr. O. Prez. 3746/28,

(—) *Dr. Dobrucki*
Minister

Poz. 53.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego Do Panów Inspektorów Szkolnych, Kierowników Szkół Powszechnych i Samoistnych nauczycieli.

W celu wykonania rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 maja 1927 r. Nr. II. P. 4221/27 w sprawie wyboru i zmian podręczników szkolnych w szkołach powszechnych (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 8 poz. 113 ex 1927 r.) zarządzam: z dniem 1-go września 1928-29 r. szkolnego kierownicy szkół i samoistni nauczyciele przedłożą Panom Inspektorom Szkolnym wykazy podręczników, będących w użyciu uczniów w myśl p. 1 wymienionego rozporządzenia Ministerstwa.

Wykazy należy nadesłać w dwóch egzemplarzach według wzoru:

Nazwa szkoły ....

Wykaz używanych podręczników w roku szkolnym 1928/29

Oddział	Przedmiot	Tytuł podręcznika	Autor	Przybliżona liczba egzemplarzy	UWAGI

Wykaz sporządzono zgodnie z p. I Rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 maja 1927 r. Nr. II - P. 4221/27 (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 8 poz. 113).

Kierownik Szkoły
(podpis)

Szkoły powstałe po dniu 1 września b. r. będą nadsyłały wykazy z chwilą rozpoczęcia nauki.

P. P. Inspektorowie Szkolni po zbadaniu wykazów i ewentualnem skreśleniu w wykazach podręczników, niedozwolonych do użytku w szkołach (skreślenia należy dokonać czerwonym atramentem i odnotować w rubryce „uwagi“ niedozwolony), zaopatrzą wykazy klauzulą „zatwierdzam, dnia .... r. .... Inspektor Szkolny (podpis).

Z wykreśleniem niedozwolonych podręczników ukraińskich należy się wstrzymać do opublikowania wykazu dozwolonych ukraińskich podręczników.

Jeden egzemplarz zatwierdzonego wykazu należy zwrócić kierownictwu szkoły do przechowania w aktach, drugi zaś pozostawić w Inspektoracie Szkolnym. Pozostałe w Inspektoracie wykazy należy przechowywać w osobnej teczce „Wykazy używanych podręczników,“ ułożone według gmin.

Zmiana używanych podręczników może nastąpić za zezwoleniem Inspektoratu Szkolnego. W tym celû Kierownik szkoły na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej szkoły przesyła odpowiednie wnioski do Inspektoratu Szkolnego w dwóch egzemplarzach. Inspektor Szkolny po zatwierdzeniu zwraca je-

den egzemplarz szkole, drugi zaś dołącza do odnośnego wykazu używanych podręczników.

Jednocześnie przypominam, aby w sprawach wyboru i zmiany podręczników Panowie Inspektorowie Szkolni i Kierownicy Szkół powodowali się zasadami okólnika Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 maja 1928 r. Nr. II P. 11541-27 (Dz. Urz. K. O. S. Woł. Nr. 5 poz. 42 ex 1928 r.) ze szczególnem uwzględnieniem ostatniego ustępu okólnika.

Równe, dnia 13 lipca 1928 (Nr. 10256-28)

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski.*

Poz. 54.

Ministerstwo Skarbu
L. D. I. 1314/5/28.

ODPIS.
Warszawa dnia 1 czerwca 1928 r.
Odpis z odpisu

W sprawie zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojsk.

Do wszystkich Izb Skarbowych i Wydz. Skarbowego Województwa Śląskiego w Katowicach.

W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 826) o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przesiedlenia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych—celem jednolitego stosowania postanowień art. 21 i 77 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6-24 poz. 46) tudzież § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32-24 poz. 320) Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów wyjaśnia, iż zasady zwrotu kosztów przesiedlenia emeryta Państwowego (wdowy względnie sieroty) podane w okólniku z dnia 1 kwietnia 1927 r. L. 12988/DB-E-em/26, nadal obowiązują z tem, iż koszty podane w tym okólniku pod literą „b“ nie mogą przekraczać ryczałtu, przewidzianego w §. 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r.

Wobec powyższego emerytowi w razie przedsiedlenia zwraca się:

a) koszty przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem, udowodnione listami przewozowemi,

b) udowodnione koszty przewozu urządzenia do i od dworca kolejowego — ewentualnie koszty wozu meblowego, opakowanie i t. p.

Do poz. b) należy również doliczyć bilety kolejowe emeryta i jego rodziny bez diet.

Koszty pod b) mogą wynosić: dla samotnego 75% jednomiesięcznego, pobierającego dodatek ekonomiczny na trzech lub mniej członków rodziny—75% dwumiesięcznego, pobierającego dodatek ekonomiczny na więcej niż trzech członków rodziny—75% trzymiesięcznego uposażenia.

Ministerstwo Skarbu zarazem oznajmia, iż okólnik z dnia 5 marca 1928 L. D. III-172-1-28 niema zastosowania do emerytów.

Z prawa kosztów przesiedlenia może skorzystać osoba uprawniona w ciągu jednego roku od dnia przeniesienia w stan spoczynku—względnie wdowa lub sieroty od dnia śmierci męża względnie ojca. Spóźniony termin przedłożenia udowodnionych rachunków nie pozbawia interesowane osoby prawa do żądania zwrotu powyżej określonych kosztów przesiedlenia.

Wkońcu Ministerstwo Skarbu oznajmia, iż koszta przesiedlenia mogą być przyznane tylko w wypadku przesiedlenia się do innej miejscowości a nie przy zmianie mieszkania w tej samiej miejscowości.

(—) *Starzyński*
Dyrektor Departamentu

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Warszawa.

W sprawie zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym.

Powyższe wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu podaję do wiadomości i stosowania.

Dnia 20 czerwca 1928 roku. Nr. O. Prez. 3763-28.

Dyrektor Departamentu
(—) *Dr. M. Szerer*

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego. do władz Szkolnych 1 Instancji w sprawie zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia emerytom

Okólnik Ministerstwa Skarbu podaję do wiadomości i stosowania.

Równe, dnia 11 lipca 1928 r. (Nr. O. 8942-28).

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski.*

Poz. 55.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich władz i urzędów podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie próśb o zwolnienie od cła przesyłek zagranicznych.

Minister Skarbu, pismem z dnia 21 marca 1928 r. L. D. IV. 2257/4/28 przesłał następujące wyjaśnienia:

„Coraz częściej zachodzą wypadki, że do Ministerstwa Skarbu zwracają się inne Ministerstwa z interwencją o zwolnienie od opłat celnych takich przesyłek, dla których obowiązujące przepisy celne nie przewidują żadnych ulg w tym kierunku. W związku z tem uważam za konieczne wyjaśnić, że jedyną podstawą do zwolnienia od cła przewozowego jest art. 10 i 11 rozporządzenia o taryfie celnej z 11 VI. 1920r. (Dz.U.R.P.Nr. 51, poz. 314 z 1920 r.) i że zwolnienie to może nastąpić tylko w przypadkach w tych artykułach wymienionych. Wszelkie wnioski o zwolnienie od cła w wypadkach tymi artykułami nieprzewidzianych, muszą być dla braku podstaw prawnych załatwiane odmownie.

Interwencja o zwolnienie od cła w wypadkach w art. 10 niewymienionych pociąga za sobą konieczność oparcia zwolnienia na art. 11 pkt. 9 rozporządzenia o taryfie celnej (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 471. z r. 1924) i to przeważnie przesyłek, od których opłata celna jest wysoka (np. samochody) co powoduje prędkie wyczerpanie kwoty (50.000 zł rocznie), do której to wysokości może Minister Skarbu przyznawać zwolnienie, a tem samem niemożność udzielania zwolnienia w wypadkach, w których za tym przemawiają względy rzeczywiście nadzwyczajne i zasługujące na poparcie.

Z tych względów upraszam o ograniczenie interwencji w sprawach poruszanych tylko do wypadków ustawowo uzasadnionych oraz o odpowiednie pouczenie instytucyj podległych tamt. Ministerstwu."

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje powyższe wyjaśnienie do wiadomości i zastosowania się.

Wnioski o interwencję w powyższych sprawach mogą być Ministerstwu przedkładane tylko wypadkach ustawowo uzasadnionych.

Warszawa, dnia 5 kwietnia 1928r. (Nr. O. Prez. 2008/28).

(—) *W. Żłobicki*
p. o. Podsekretarza Stanu.

Poz. 56.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego Do Dyrekcyj Szkół Średnich Ogólnokształcących, Seminarjów Nauczycielskich, Szkół Zawodowych, P. P. Inspektorów Szkolnych oraz Kierownictw Szkół Powszechnych w miastach Okręgu — w sprawie ozdabiania okien i balkonów kwiatami.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zamierza w najbliższym czasie zainicjować i poprzeć tworzenie się narazie w miastach towarzystw, któreby miały na celu wpływanie na ich rozwój pod względem zdrowotnym i estetycznym i współdziałanie w tym kierunku z władzami państwowemi i samorządowemi. Ministerstwo opracowuje wzór statutu dla tego rodzaju towarzystw, które nosiłyby nazwę: „Towarzystwo upiększenia miasta“

Kuratorjum spodziewa się, że akcja powyższa rozwinie się pomyślnie, dzięki niewątpliwemu zainteresowaniu się nią nauczycielstwa Okręgu, które mogłoby zawiązać towarzystwa powyższe już obecnie i pokierowac inicjatywą społeczną w pracy Rządu nad uzdrowieniem i upiększeniem kraju.

Szkoły, zwłaszcza mieszczące się w budynkach własnych, winny dać przykład dbałości o stronę estetyczną swego wyglądu przez ozdabianie okien i balkonów kwiatami.

Krótkie wskazówki fachowe w tym względzie wydane przez Lubelskie Tow. Ogrodnicze załącza się w formie wykładu.

Ròwne, dnia 7 czerwca 1928 r. (Nr. 0-7247/28).

Poz. 57.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj Państwowych Szkół Średnich Ogólnokształcących i Zawodowych oraz Kierowników Szkół Powszechnych. w sprawie wykazu książek do czytania w języku ukraińskim, zakwalifikowanych do bibljotek szkolnych.

Podaję poniżej drugi wykaz książek do czytania w języku ukraińskim, zakwalifikowanych do bibljotek szkolnych.

Wykaz ten należy brać pod uwagę przy zakładaniu lub lub powiększaniu bibljotek szkolnych dla młodzieży w szkołach z ukraińskim językiem nauczania, utrakwistycznych oraz tych w których język ukraiński jest nauczany, jako przedmiot.

Równe, dnia 21 lutego 1928 r. (Nr. O-18012/27).

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *K. Szelągowski.*

Drugi wykaz książek w języku ukraińskim, które nadają się do bibljoteki szkół powszechnych na Wołyniu.

L. p.	A u t o r	Tytuł książki	Wydawca	Rok i miejsce wydania	Grupa
1	Bohdanow M.	Mysza	Wydawnyćtwo „Ukraiński Uczytel“	1911 Kijów	II
2	Bernet F. G.	Sara Kru	Ruśkie tow. ped.	1908 Lwów	III
3	Wern Julij	Zoria piwdnia	Ukraińske tow. ped.	1913 „	IV
4	Wern Julij	Podoroż dowkoła zemli	Ruśke tow. ped.	1906 „	IV
5	Hałyczanka Olena	W horach	„ „ „	1913 „	II
6	Gugu	Dobre serce	„Świt dytyny“	1923 „	III
7	Hrinczenko Boris	Ołesia Hryćko	Knygarn. nauki tow. im. Szewczenka	1926 „	III
8	„	Sestryćia Hałia Pańko	„ „ „ „ „	„ „	III
9	„	Chata	„ „ „ „ „	„ „	IV
10	„	Ukrała	„Połtaw. gub Zemstwo	1917 Połtawa	III
11	„	Rozum ta poczuwannia u żywoi	Awtor	1914 Kijów	III
12	Daniel Defo	twari			
13	Dniprowa Czajka	Robinzon Kruzo	„Świt dytyny“	1923 Lwów	III
		Pysanka Kazka pro sońce ta	Ruśke tow. ped.	1901 „	II
14	„ „	joho syna			
15	Żennwre A.	Koza-dereza	„ „ „	„ „	II
16	U. B.	Ułycznyk	„ „ „	1907 „	IV
17	Kybalczycz N.	Dwonożnyj zwir	„ „ „	1904 „	III
18	„	Dytiacze opowidańia	Awtor	1914 Kijów	II
19	Kowalenko O.	Z moich spohladiw	Ukr. tow. ped.	1917 Lwów	II
20	Kulisz Pantelej-	Horbokonyk	Awtor	1905 Kijów	II
	mon	Orysia	Ukraińsko-Ruśka wydawnycza spiłka	1901 Lwów	III

L. p.	Autor	Tytuł książki	Wydawca	Rok i miejsce wydania	Grupa
21	Koćiubiński M.	Jałynka	Połtaw. gub. zemstwo	1917 Połtawa	II
22	Malo G.	Bez rodyny	Ruśke tow. tow. red.	1906 Lwów	III
23	Mamin-Sibiriak	Stary horobeć	Ukraiń. wydawnyćtwo w Katerynosł.	1919 Katerynosław	II
24	„	Prychody statecznoi myszy	„ „ „ „	„	II
25	Myrnyj Panas	Sered stepiw	Knyharnia E. Czerepowśkoho	1914 Kijów	IV
26	Neczuj Lewicki II	Baba Paraska ta baba Pałażka	Zahalna knyhozbirnia	1922 Lipsk	IV
27	„	Newynna		1918 Kijów	IV
28	Pakowśki Iwan	Wselenna. Naczerk astronomji. Cząśt I.	„Mołoda Ukraina"	1922 Kołomyja	IV
29	Serwantes Miguel	Wysokodumnyj łyćar Don-Kychot iz Manczi	„Ukraińska szkoła"	1925 Lwów-Kijów	IV
30	Ju. Siryj	Pro horobcia, slawnoho mołodcia	„ „	1917 Kijów	II
31	„	Switowa mandriwka krapłyny wody	Ruśke tow. ped.	„	II
32	Spiłka Iwan	Na czużyni	„	1906 Lwów	IV
33	Tołstoj Lew	Kazky	Knyharnia nauk. tow. im. Szewczenka	„	III
34	Tobiłewicz Iwan	Rozumnyj i dureń	Proswita	1923 Lwów	IV
35	„	Choziain	Knyharnia nauk. tow im. Szewczenka	1918 Lwów	IV
36	„	Czumaky	„Mołoda Ukraina"	1925 Lwów	IV
37	E. S. Tomnson	Moi znakomy	„Ukraińska Szkoła"	1925 Lwów-Kijów	III
38	Czerkasenko Spyrydon	Achmetka		1917 Kijów	II
39	„	Worońko	„	„	III
40	Czechow A.	Kasztanka	Ukraińsko-Rusk. wydawnyćtwo	1901 Lwów	III
41	Jaroszyńska	Powistki dla mołodeżi	Ruśke tow. ped.	1919 Lwów	III

KOMUNIKATY

Stacja Ochrony Roślin na Wołyniu.

Płody rolne w Polsce, które stanowią główny produkt nasz, rok rocznie, są niszczone przez szkodniki i choroby infekcyjne, a straty ponoszone przez producentów idą w miljony.

Okręgi nasze na zachód leżące oddawna potworzyły placówki, t. j. Stacje Ochrony Roślin, oddane wyłącznie badaniom szkodników i chorób roślin uprawnych oraz stosowaniu ciągle ulepszanych środków celem tępienia tych szkodników i zapobiegania szerzeniu się chorób infekcyjnych.

Rząd obecny, który tyle dał dowodów zrozumienia potrzeb i dobra ogółu, normując sprawę zwalczania chorób i szkodników roślin, Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. daje w myśl art. 7 powyższego Rozporządzenia, możność ubiegania się o zapomogę wszystkim właścicielom roślin i gruntów, którzy stosując się ściśle do przepisów, przyczynili się do opanowania choroby, lub wytępienia szkodników.

Wołyń, który pod względem produkcji rolnej, w stosunku do innych okręgów Rzeczypospolitej zajął miejsce inne, pod względem ochrony tej produkcji, zajał miejsce ostatnie.

Stan ten tak mocno nienaturalny, stara się usunąć Wołyńskie Tow. Rolnicze, otwierając Stację Ochrony Roślin, która zasiągiem swej pracy obejmie cały Wołyń, a praca ta i na tym terenie musi pójść jak z jednej strony w kierunku teoretycznym, dbając o powiększenie dorobku nauki naszej, tak z drugiej w kierunku praktycznym, biorąc w ochronę mienie każdej jednostki.

Obowiązki placówki są poważne, środki natomiast stojące do jej dyspozycji prawie znikome i, by akcja jej mogła sprostać choć w części zadaniom, zależy to w dużej mierze od współpracy całego szeregu ludzi, którzy rozsiani po całym ochranianym terenie, mają możność ściślejszej bezpośredniej obserwacji stanu zdrowotności danych kultur roślinnych.

Współpraca ludzi tych polegać będzie na zebraniu spostrzeżonego materjału chorób i szkodników i przesłaniu go do opracowania Stacji Ochrony Roślin, 2) na pięciokrotnem w ciągu roku wypełnieniu krótkich kwestjonarjuszy, dotyczących pojawienia się chorób czy szkodników w danej okolicy (kwestjonarjusze Stacja Ochr. Rośl. dostarcza bezpłatnie), 3) na uświadamianiu szerszego ogółu o istnieniu Stacji Ochrony Roślin, korzyściach i celowości jej istnienia,

Nauczycielstwo pod tym względem może odegrać ważną rolę, zwłaszcza, że i dzieci szkolne można zainteresować walką ze szkodnikami, nawiązując te sprawy do nauki przyrody.

Stacja Ochrony Roślin mieści się w Łucku ul. 3 maja l. 5.

* * *

Na podstawie „Regulaminu Egzaminów dla czynnych, a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych“ /Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z, 1924 r. Nr. 10 /132/ poz. 94/ egzaminy uzupełniające dla czynnych, a niewykwalifikowanych nauczycieli rozpoczną się w okresie jesiennym w dniu 24 września 1928 r. przed Stałą Komisją Egzaminacyjną w Ostrogu.

Równe, dnia 24 lipca 1928 r.

Kursy i wycieczki

Sekcji Powszechnych Uniwersytetów Regjonalnych.

Zarząd Sekcji Powszechnych Uniwersytetów Regjonalnych Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych organizuje w roku bieżacym:

1) od 8 do 21 lipca **dwutygodniowy kurs uniwersytecki w Trokach**, o charakterze antropogeograficznym;

2) od 22 do 28 lipca **wycieczkę naukową historyczno-literacką po Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie;**

3) od 2 do 12 sierpnia **wycieczkę naukową historyczno-artystyczną po Krakowskiem**, ze szczegółowem zwiedzeniem Krakowa;

4) od 13 do 26 sierpnia **dwutygodniowy kurs uniwersytecki w Zakopanem** poświęcony wycieczkom geograficzno-przyrodniczym po Podhalu.

Kursy powyższe i wycieczki odbędą się przy udziale wybitnych sił profesorskich i zapowiadają się bardzo interesująco.

Bliższych informacyj udziela Sekcja Powszechnych Uniwersytetów Regjonalnych w Warszawie ul. Wspólna 23 m. 12. Badania i prace społeczne o charakterze regjonalnym, podejmowane obecnie tak przez organizacje społeczne, jak i władze państwowe, wysuwają się na czoło zagadnień pierwszorzędnych w zakresie polityki państwowej oraz dążeń społeczeństwa. Nauczycielstwo szkół powszechnych, średnich oraz seminarjów nauczycielskich naszego Okręgu w miarę możności skorzysta niewątpliwie z przytoczonych powyżej kursów i wycieczek.

„Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 20 czerwca 1928 r. Nr. II. - 9445.28 nadał I Gimnazjum Koedukacyjnemu z polskim językiem nauczania Bencjona Goldfelda i Lazara Perela na rok szkolny 1928/29 niepełne prawa gimnazjów państwowych, przewidziane w §. 1 lit. „b” rozporządzenia z dnia 7 listopada 1924 r. Nr. 12600-II (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 20.142) z 1924 r. poz. 206)“.

Kurator Okręgu Szkolnego

K. Szelągowski

RUCH SŁUŻBOWY

w Kuratorjum

1) Pan Kurator pismem z dnia 28 czerwca 1928 r. Nr.-O-9234-28 przyjął do służby przygotowawczej w charakterze praktykantki II kategorji urzędników państwowych w XI stopniu służbowym p. Walerję Rudzińską prac. kontr. Kuratorjum O. S. Wołyń.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Wołyńskiego mianował z dniem 1 lipca 1928 r.:

reskryptem z dnia 11 lipca 1928 r. N-O-9991-28 p. Persowskiego Stanisława rejestratora w X stopniu służbowym, adjunktem kancelaryjnym w IX st. służbowym, reskryptem z dnia 28-VI 1928 r. N-O-9240-28 Landmanówną Felicją kancelistkę Kurat. O. S. Wołyń w XII st. służbowym kancelistką w XI stopniu służbowym.

RUCH SŁUŻBOWY w SZKOLNICTWIE POWSZECHNEM.

MIANOWANIA.

Nazwiko i Imię	Data i numer nominacji	Miejscowość do której został mianowany	Powiat	Kierownik czy naucz.
Tarkiewiczówna Janina . .	4.VII 1928 N-I-7451-28	w Koźlinie gm. Aleksandrja	Równe	nauczyc.
Piotrowska Helena . . .	5.VII 1928 r. N-I-6429-28	2 kl. Andrusijowie gm. Międzyrzec	"	"
Bukowiecka Kazimiera . .	11.VII 1928 r. N-I-7952-28	1 kl. w Białozowszczyznie	Włodzimierz	"
Białoszycka Eugenja . . .	9.VI 1928 r. N-I-6527-28	7 kl. w Zdołbunowie № 2	Zdołbunów	"
Witkowski Ludwik August .	9.VI 1928 r. N-I-7648-28	2 kl. w Werbniu gm. Boremel	Dubno	"
Wierzbowiczowa Aleksandra	9.VI 1928 r. N-I-7589-28	1 kl. w Bożkiewiczach gm. Młynów	"	"
Urbański Stanisław . . .	26.V 1928 r. N-I-6948-28	5 kl. w Młynowie gm. Młynów	"	"

ZWOLNIENIA

Nazwisko i Imię	Data i numer zwolnienia	Miejscowość, w której pracował	Powiat	Kierownik czy nauczyciel
Kukowska Izabela . . . , .	12.VII 1928 r. N-I-8973-28	Demidówka gm. Kniahinin	Dubno	naucz.
Rendowa Eugenja	12-IV 1928 r. N-I-4750-28	Dzwiniacze gm. Wiśniowiec	Krzemieniec	„
Fostiakówna Stefanja . . .	12-IV 1928 r. N-I-4749-28	Łosiatyn gm. Poczajów	„	„
Krzyżanowska Irena . . .	12-IV 1928 r. N-I-4748-28	Rudka gm. Bereźce	„	„
Polkiewicz Ksawera . . .	21-V 1928 r. N-I-6714-28	Radoszyn gm. Hołoby	Kowel	„
Gogulska Helena	23-V 1928 r. N-I-6849-28	Isernie gm. Szumsk	Krzemieniec	„
Zagórska Jadwiga	23-VI 1928 r. N-I-8226-28	Pustomyty gm. Tuczyn	Równe	„
Białoszycka Eugenja . . .	9-VI 1928 r. N-I-6527-28	Zdołbunów	Zdołbunów	Sekr. Insp. Szk.
Piotrowski Antoni	30-V 1928 r. N-I-7001-28	Korszowiec gm. Polanka	Łuck	naucz.
Cywiński Władysław . . .	11-VII 1928 r. N-I-9879-28	Zdołbunów gm. Zdołbunów	Zdołbunów	„
Demczuk Mikołaj . . .	14-VII 1928 r. N-I-9887-28	Lemieszów pow. Horochów	Horochów	„

P R Z E N I E S I E N I A

Nazwisko i imię	Data i numer przeniesienia	Skąd, miejscowość i powiat	Kierownik czy naucz.	Dokąd, miejscowość i powiat	Przenies. na stan. naucz. kier.
Saczyńska Anna . . .	22.VI Nr. 8011.28	1 kl. w Wilhorze gm. Buhryń pow. Równe	naucz.	4 kl. w Opalinie gm. Huszcza pow. Luboml.	„
Ziniewicz Zofja . . .	II.VII Nr. I.9602.28	1 kl. Rudni Bobrowskiej gm. Bereźne Kostopol	„	1 kl. w Wielkopolu gm. Bereźne pow. Kostopol	„
Michalikówna Stefanja .	12.VII. Nr. I.8412.28	7 kl. w Jagodzinie gm. Bereźce pow. Luboml	„	3 kl. w Wilji gm. Nowomalin pow Zdołbunów	„
Krzywonos Walenty . .	12.VII. Nr. I.6646.28	1 kl. w Owłoczynie gm. Olesk	„	1 kl. w Radowiczach gm. Poryck pow. Włodzimierz	„
Rec Stanisław	11.VII. Nr. I.9603.28	1 kl. w Wielkopolu gm. Bereżne pow. Kostopol	„	1 kl. w Rudni-Bobrowskiej gm. Bereźne pow. Kostopol	„
Michalewicz Teoktysta .	11.VII. Nr. I.5534.28	1 kl. w Storożowie gm. Korzec pow. Równe	„	2 kl. w Babinie gm. Równe pow. Równe	„
Myszkowa Stanisława .	10.VII. Nr. I.8565.28	1 kl. Radowiczach	„	7 kl. w Porycku gm. Poryck pow. Włodzimierz	„
Bober Mieczysław. . .	15.V. Nr. 6514.28	1 kl. w Wilczem gm. Silno	„	1 kl. w Ignatówce gm. Trościeniec pow. Łuck	„
Lubowiecka Marja . .	15.V. Nr. I.6522.28	1 kl. w Ignatówce gm. Trościeniec pow. Łuck	„	2 kl. w Horodyszczach pow. Łuck	„
Chodorowicz Antoni. .	15.V. Nr. I.6521.28	2 kl. w Horodyszczach gm. Połonka pow. Łuck	„	3 kl. w Chorochoryniu gm. Szczurzyn p. Łuck	„
Pułpytel Karol	22.V. Nr. I.6903.28	1 kl. w Raczynie pow. Horochów	„	1 kl. w Niwie gm. Czarukowskiej p. Łuck	„
Lipiński Stanisław . .	26.V. Nr. I.6645.28	1 kl. w Wolicy gm. Poryck pow. Włodzimierz	„	2 kl. w Bielinie gm. Werba pow. Włodzimierz	„

PRZENIESIENIA

Nazwisko i imię	Data i uumer przeniesienia	Skąd, miejscowość i powiat	Kierownik czy naucz.	Dokąd, miejscowość i powiat	Przenies. ra stan. naucz. Kier.
Kliszcz Piotr	25.V. Nr. I.6655.28	1 kl. w Suchodołach gm. Chotiaczów	naucz.	2 kl. w Sielcu gm. Mikulicze pow. Włodzimierz	naucz.
Szafrankowa Marja . .	26.V. Nr. I.6649.28	1 kl. w Liszni Nowej gm. Grzybowica	"	1 kl. w Laskowie gm. Chotiaczów pow. Włodzimierz	"
Kliszczowa Władysława.	25.V. Nr. I.6654.28	1 kl. w Laskowie gm. Chotiaczów	"	2 kl. w Sielcu gm. Mikulicze pow. Włodzimierz	"
Kisslingerówna Marja .	25.V. Nr. I.6653.28	2 kl. w Iwaniczach Nowych gm. Poryck	"	1 kl. w Drewiniach gm. Poryck pow. Włodzimierz	"
Mederska Stanisława .	25.V. Nr. I.6652.28	1 kl. w Kałuszowie gm, Grzybowica	"	2 kl. w Grzybowicy pow. Włodzimierz	"
Omachl Józef	25.V. Nr. I.6651.28	1 kl. w Swiczówce gm. Werba	"	1 kl. w Turji gm Werba pow. Włodzimierz	"
Węglarzowa Teresa . .	25.V. Nr, I.6650.28	1 kl. we Władynopolu gm. Olesk	"	2 kl. w Czernikowie gm. Chotiaczów	"
Dzikówna Józefa . . .	25.V. Nr. I.6735.28	2 kl. w Sielcu gm. Mikulicze	"	2 kl. w Iwaniczach Nowych gm. Poryck p. Włodzimierz	"
Kowalczykówna Marja .	29.V. Nr. I.6737.28	2 kl. w Olesku	"	3 kl. w Korytnicy pow. Włodzimierz	"
Wodiczko Jadwiga . .	29.V. Nr. I.6741.28	3 kl. w Korytnicy pow. Włodzimierz	"	2 kl. w Wierowie gm. Korytnicy pow. Włodzimierz	"
Skopówna Józefa. . .	21.V. Nr. I.6518.28	1 kl. w Dorosinie gm. Szczurzyn pow. Łuck	"	1 kl. w Ożdżarach gm. Szczurzyn p. Łuck	"
Justkowski Kazimierz .	21.V. Nr. I.6518.58	1 kl. w Ożdżarach gm. Szczurzyn pow. Łuck	"	1 kl. w Dorosinle gm. Szczurzyn pow. Łuck	"

P R Z E N I E S I E N I A

Nazwisko i imię	Data i numer przeniesienia	Skąd, miejscowość i powiat	Kierownik czy naucz.	Dokąd, miejscowość i powiat	Przenłes. na stan.
Spaska Helena. . . .	19.V. Nr. I.6519.28	I kl. w Chorochoryniu gm. Szczurzyn pow. Łuck	„	I kl. w Niebożce gm. Rożyszcze pow. Łuck	„
Wokraczko Juljusz . .	21.V. Nr. I.6520.28	I kl. w Bakowcach kol. gm. Połonka pow. Łuck	„	I kl. w Krupie Granicy gm. Poddębce pow. Łuck	„
Strzelecka Bronisława .	21.V. Nr. I.6523.28	I kl. w Niebożcach gm. Rożyszcze pow. Łuck	„	2 kl. w Mirosławce gm. Rożyszcze pow. Łuck	„
Arbesbauer Wacław. .	21.V. Nr. I.6516.28	I kl. w Balarce gm. Silno pow. Łuck	„	2 kl, w Kopaczówce gm. Rożyszcze pow. Łuck	„
Skwarło Franciszek . .	21.V. Nr. I.6515.28	2 kl. w Kopaczówce gm. Rożyszcze pow. Łuck	„	I kl. w Balarce gm. Silno pow Łuck	„
Osińska Zofja . . .	31.V. Nr. I.8069.28	I kl. w Jezioranach czeskich gm. Połonka pow. Łuck	„	I kl. w Bakowcach kol. gm. Połonka pow. Łuck	„
Jóźwiak Stefan . . .	25.V. Nr. I.6726.28	7 kl. w Lubomlu	„	2 kl. w Rudzie gm. Luboml	„
Kaliszczak Stanisław. .	25.V. Nr. I.6728.28	1 kl. w Skibach	„	2 kl. w Wiszniowie gm. Luboml	„
Czekajowski Józef . .	25.V. Nr. I.6718.28	2 kl. w Wiszniowie pow. Luboml	„	7 kl.w Jagodzinie Rymaczach gm. Bereżce	„
Rakówna Honorata . .	25.V. Nr. I.6727.28	I kl. w Ostrowiu	„	2 kl. w Piszczu gm. Pulmo pow. Luboml	„
Kosibianka Stanisława .	30.V. Nr. I.6841.28	1 kl. w Majdanie Hulewicz gm. Gródek pow. Kowel	„	3 kl. w Radoszynie gm. Hołoby pow. Kowel	„
Rydzowa Stanisława . .	31.V. Nr. I.6842.28	I kl. w Tahaczynie gm. Turzysk	„	I kl. w Majdanie Hulewicz. gm. Gródek pow. Kowel	„

PRZENIESIENIA

Nazwisko i imię	Data i numer przeniesienia	Skąd, miejscowość i powiat	Kierownik czy naucz.	Dokąd, miejscowość i powiat	Przenies. na stan naucz. Kler.
Gawęda Czesław . . .	24.V. Nr. l.6503.28	3 kl. w Złotolinie pow. Kostopol	naucz.	3 kl, w Japołoci gm. Stydyń pow. Kostopol	„
Gnatiuk Aleksander . .	24.V. Nr. l.6955.28	l kl. w Mareninie gm. Ludwipol pow. Kostopol	„	1 kl. w Pendykach gm. Deraźne pow. Kostopol	„
Gronek Ludwik . . .	24.V. Nr. l.6955.28	l kl. w Pendykach gm. Deraźne pow. Kostopol	„	l kl. w Mareninie gm. Ludwipol. pow. Kostopol	„
Gawęda Apolonja. . .	24.V. Nr. l.6502.28	l kl. w Hutwinie gm. Stydyń pow. Kostopol	„	3 kl. w Japołoci gm. Stydyń pow. Kostopol	„
Zacharjasiewicz Darja A.	24.V. Nr. l.6500.28	3 kl. w Japołoci gm. Stydyń pow. Kostopol	„	1 kl. w Hutwinie gm. Stydyń pow. Kostopol	„
Bogusławski Eugenjusz.	17.V. Nr. l.4618.28	7 kl. w Ostrogu	„	Gimn. Państw. w Ostrogu	„
Cieszyńska Zofja . . .	17.V. Nr. l.9546.28	2 kl. w Smidyniu gm. Maciejów	„	1 kl. w Targowiszczach gm. Maciejów	„
Buczowska Jadwiga . .	12.VII. Nr. l.9837.28	3 kl. w Wilji gm, Nowomalin pow. Zdołbunow	„	7 kl. w Jagodzinie gm. Bereżce pow. Luboml	„
Olszewska Zuzanna . .	14.VII. Nr. l.9188.28	3 kl. w Kudrance gm. Ludwipol	„	l kl. w Jeziercach gm. Ludwipol pow. Kostopol	„
Lederfeind Samuel. . .	15.VII. Nr. l.9782.28	7 kl. we Włodzimierzu № 3	„	7 kl. w Łucku № 5	„
Olszewska Jadwiga . .	14.VII. Nr. l.9187.28	l kl. w Jeziercach gm. Ludwipol	„	3 kl. w Kudremce gm. Ludwipol	„
Sułek Wincenty . . .	15.IV. Nr, l.7106.28	7 kl. w Janiewiczach gm. Grzybowica p. Włodzimierz	„	7 kl. we Włodzimierzu № 3	„

RUCH SŁUŻBOWY w SZKOLNICTWIE ŚREDNIM

ZWOLNIENIA

L. p.	Nazwisko i imię	Data i numer zwolnienia	Zwolniony z dniem	Zakład, w którym pracował	Miejscowość	Kwalifikowany czy niekwalif.
1	Dubińska Marja	Min. 14.V.28. Nr. II-6842.28	31.VIII.1928	Gimn. Państw. im. St. Konarskiego	Dubno	niekwalif.
2	Gładkowski Wiktor	Min. 14.V.28. Nr. II-6840.28	31.VIII.1928	" "	"	"
3	Sulewski Władysław	Min. 14.V.28. Nr. II-6845.28	31.VIII.1928	Gimn. Państw. im. J. Słowackiego	Kowel	"
4	Blecharzowa M. kontr.	Kur. 11.VI.28. Nr. II-8157.28	31.VII.1928	" "	"	"
5	Nekraszowa Natalja	Min. 12.V.28. Nr. II-6846.28	31.VIII.1928	Gimn. Państw. im. T. T. Kościuszki	Łuck	"
6	Faliszewski Jan	Min. 12.V.28. Nr. II-6839.28	31.VIII.1928	" "	Równe	"
7	Loppówna Irena	Min. 14.V.28. Nr. II-6843.28	31.VIII.1928	" "	"	"
8	Malinowski Mikołaj	Min. 15.V.28. Nr. II-6844.28	31.VIII.1928	" "	"	"
9	Malinowska N. kontr.	Kur. 11.VI.28. Nr. II-8159.28	31.VII.1928	" "	"	"
10	Miś Władysław	Min. 12.V.28. Nr. II-6848.28	31.VIII.1928	Gimn. Państw. im. M. Kopernika	Włodzimierz	"
11	Biesiadowska M.	Min. 12.V.28. Nr. II-6841.28	31.VIII.1928	" "	"	"

Metoda stosowania w szkole średniej zadań na temat: „Opis geograficzny miejscowości rodzinnej“.

La méthode employée dans les écoles secondaires: „Description gêographique du lieu de la naissance”.

Młodzież rozjeżdża się na różne ferje i ma możność rozpatrzenia się w swej okolicy rodzinnej, ale zwykle nie zwraca wtedy uwagi na fizjografję i wogóle na krajobraz ją otaczający. Jeżeli na ten wolny czas damy naszej młodzieży do opracowania zadanie na temat: „Opis geograficzny miejscowości rodzinnej“, to wówczas możemy być pewni, że wywiąże się dobrze z tego polecenia. A zadawać to możemy bez skrupułu, bo zazwyczaj młodzież nic nie robi podczas wakacyj i z chęcią podejmie się tego, co jej dobrowolnie do wypełnienia udzielimy. A cele stosowania tej metody są faktycznie zbyt ważne, abyśmy odrzucili ją z ogólnego nauczania geografji w szkole średniej. Najważniejsze z nich są:

1) przez takie zadania geograficzne nauczyciel poznaje wiedzę geograficzną uczniów, może zbadać, w jaki sposób uczeń zapatruje się na różnorakie a nieraz bardzo skomplikowane zjawiska geograficzne;

2) wskutek tego nauczyciel może zebrać wielki materjał do prowadzenia wycieczek w terenie okolicznym;

3) nauczyciel, znając braki lub nieraz mylne zapatrywania uczniów, może je łatwo usunąć, a również może bystrość obserwacyj pogłębić;

4) nauczyciel nieraz zbierze bardzo ciekawy materjał naukowy, którego w inny sposób w innych warunkach nigdyby nie zebrał; materjał ten geograficzny łatwo jest potem uzupełnić własnemi badaniami, ewentualnie przesłać naukowym sferom do opracowania.

Uczniowe mówią nam często w swoich zadaniach o nieznanych nam jeszcze rzeczach, np. o zaniku lub rozwoju przemysłu domowego w jakiejś okolicy, czego nigdy byśmy nie dowiedzieli się nawet tam na miejscu na wycieczce, uszłoby to bowiem naszej uwagi w czasie przelotnego pobytu. Uczeń, przebywający często w danej okolicy, przyjeżdżający do swej rodzinnej wioski z miasta kilka razy do roku, może daleko prędzej zapoznać się z życiem gospodarczem, z krajobrazem i t. d. danej okolicy, aniżeli my sami, będąc tam tylko na wycieczce. Ten czwarty cel może jest najważniejszy, patrząc z naukowego punktu widzenia na rozwój geografji.

Ale przeważa w tej metodzie moment dydaktyczny.

Uczeń cieszy się otrzymaniem takiego zadania i stara się wypełnić je skrupulatnie. Niejeden może po raz pierwszy rozejrzy się po swej okolicy i tu wyrabiać będzie swój zmysł obserwacyjny, spostrzegawczy. A także forma wypowiedzenia

się jest tu na bardzo dobrem miejscu. Każdy pragnie swą miejscowość upiększyć, wywyższyć, ubrać w jak najlepsze szaty, aby jego zadanie lepiej wypadło, niż innych. Ważną tu rolę gra odczytywanie najlepszych prac w klasie wobec wszystkich uczniów. Niejeden z zapałem opisze miejsca mu drogie, gdzie znajduje się jego dom rodzinny, gdzie mieszka jego rodzina. Gdy my odczujemy radość, z jaką młodzież rozjeżdża się na święta czy wakacje do domu, odczujemy również to szczęście, jakie ogarnia naszą młodzież, której damy upust do woli do wypowiedzenia się o swem miejscu rodzinnem i która może pochwalić się przed innymi, co ma miłego, drogiego i pięknego w swej okolicy. Dla jednych lasy, dla drugich równiny, dla innych znów góry będą największem pięknem.

Przejdźmy teraz do szczegółów, jakie wynikają z zadań geograficznych.

Oczywiście trzeba uczniom dać wzkazówki, jak się do takiej pracy zabrać. Trzeba im złożyć dyspozycję, dla młodszych łatwiejszą, w formie np. punktów 1) położenie, 2) krajobraz, 3) gleba i rolnictwo, 4) lasy, 5) przemysł i handel, 6) drogi komunikacyjne, 7) człowiek, zwyczaje, legendy i t. d. Niech chodzą po znanej już sobie okolicy, niech zbierają od ludzi wiadomości, niech sami patrzą, badają, robią notatki. Niech im nawet pomogą w tem rodzice czy znajomi, byle sami ułożyli zadanie — zrazu nie wszystko to będzie z punktu widzenia geograficznego dobre, ale z czasem, już przy drugiem podobnem zadaniu będzie o wiele lepiej.

Teraz chodzi o to, co zrobić z tymi, którzy zostają w mieście w czasie wakacyj. Im dać można np. także tematy: „Życie gospodarcze naszego miasta“, „Rozwój przemysłu i handlu w naszem mieście“ i inne. Można dać różnym uczniom różne tematy i całość zadań zbierze się na małą monografję. Ważne tu mogą być punkty: 1) położenie miasta w stosunku do okolicznej krainy geograficznej, 2) dzielnice i nazwy ulic, placów, przedmieść, 3) przemysł, handel, arterje komunikacyjne, 4) znaczenie rzeki czy kanału dla miasta, 5) powody rozwoju miasta, 6) powody rozwoju miasta mimo, że nie leży nad żadną rzeką i t. d.

Skoro zbierze się już wszystkie zadania, można cały materjał rozsegregować, nieudolne rzeczy odrzucić, najlepsze prace wyróżnić. Przytem można cały obszar, skąd nadeszły zadania podzielić na: samo miasto, okolicę bliższą i dalszą, wreszcie na obszar dalszy. Potem zaznacza się na mapie wszystkie miejscowości na podstawie materjału i w ten sposób wystąpi zgęszczenie wiadomości w samem centrum, w danem miejscu.

Przez dalszą pracę i rozszerzenie zakresu podobnych zadań można uczniów naprowadzić na samodzielne opracowywanie monograficzne pewnych okolic, co może nie będzie idealne, ale mimo szkicowości wartościowe. W ten sposób poza samemi

wycieczkami i nauką lekcyjną stworzyć możemy geografję twórczą w szkole średniej, — i tak Polska będzie pierwszym krajem pod tym względem.

Ale głównym warunkiem ku temu jest: nauczyciel sam musi popracować nad tem aby młodzież zainteresować i nauczyć obserwacji. Wtedy dokażemy wszystkiego.

Józef Staśko.

W Ostrogu n/Horyniem, 30 czerwca 1928 r.

TREŚĆ
№ 6 (47) Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. W.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Prenumerata roczna wynosi **złotych 6**, półrocznie **zł. 3.**
Nr. pojedyńczy **60 groszy.** Podwójny **1 zł. 20 gr.**

Prenumeratę należy wpłacać czekiem P. K. O № 30365.

Adres Redakcji i Administracji: **Równe, Woł. Kuratorjum.**

Drukarnia Polska w Równem, ulica Piłsudskiego 13.

Dodatek do Dziennika Urzędowego № 6.

Krótkie wskazówki zdobienia balkonów.

Zdobienia balkonów można wykonać w trzech okresach: 1) Wiosenny w maju, po majowych przymrozkach, mniej więcej od 15/V. 2) Letni w lipcu (od 5/VII) i 3) Jesienny, we wrześniu (5/IX) do przymrozków.

Materjały potrzebne do zdobienia są: 1) Skrzynki, 2) Ziemia, i 3) Rośliny. O każdym w krótkości napiszemy.

1. **Skrzynki** najbardziej celowe są drewniane, zbite z desek sosnowych, grubości 2 ctm (3/4 cala) i szerokości od 18 do 20 ctm. (7—8 1/4 cala) i tyleż głębokie. Długość stosownie do długości i szerokości balkonu, przyczem krótsze skrzynki, jako lżejsze—łatwiejsze są w użyciu, zwykle dwie lub trzy skrzynki wystarczą na długość balkonu. Ustawiają się skrzynki zwykle wewnątrz balkonu dla większego bezpieczeństwa przechodniów; o ile kroksztyny balkonowe są długie, można ustawić skrzynki nazewnątrz i dla uzyskania większej powierzchni—dają się o kilka centymetrów u góry szerzej. O ile balkon posiada szeroką górną balustradę (zwykle przy balkonach kamiennych)—najlepiej umieszczać skrzynki na górnej balustradzie; osiągamy wtedy całkowite oświetlenie roślin i ogrzewanie skrzynki. Na podłodze balkonu należy podkładać listewki z drzewa dla odpływu wody. W dnie skrzynki trzeba wywiercić dziurki, po kilka stosownie do długości, żeby zbyteczna dla roślin woda spływała. Skrzynki można pomalować, najlepiej się konserwują smarowane, pociągane rostworem siarczanu miedzi (sinym kamieniem). Rostwór robi się 5—10 procentowy, to jest 50—100 gramów sinego kamienia na 1 litr wody; ciepły rostwór łatwiej przenika w deseczki.

Pomalować też można skrzynki na biało i polakierować. Dobierając kwiaty o kolorze amarantowym, ponsowym, szkar-

łatnym, osiąga się żywość barw. Unikać należy kwiatów o barwie białej, słabo żółtej, lub fioletowej (bratki białe, żółte, powój i t. p.)

Dla powiększenia powierzchni zdobniczej daje się siatka z cienkich listewek ukośnie ułożonych, taką drewnianą krateczkę można połączyć z niżej położonym balkonem. Przy kilkopiętrowym domu to połączenie balkonów przybranych pnączami daje niepowszedni efekt i ożywia martwe ściany murów.

2. **Ziemia do skrzynek** powinna być żyźna, kompostowa z dodatkiem nawozu przegniłego, (ziemie ogrodowe—próchniczne, inspektowe). Po kilku latach używania trzeba ją zasilić małemi dawkami nawozów pomocniczych. Lepiej jest brać ziemię cięższą z domieszką piasku, żeby się nie zaskorupiała i żeby dłużej utrzymać tak ważną dla rośliny wilgoć.

3. **Rośliny** do zdobienia balkonów można otrzymać wprost z nasion, siejąc w skrzynki, takiemi są: maciejka, rezeda, fasola turecka (groch czerwony), powój, wilec, nasturcja, jastruń (chryzantemy letnie), alyssum, ubiarek (iberis), chabry, chmiel japoński, groszek pachnący, łubin kwiatowy.

Obsadzić można sadzonkami lub rozsadą (flancami) już gotowemi, nabytemi u ogrodników. Roślinami z sadzonek do zdobienia balkonów są: Lwia paszcza, astry letnie i jesienne, lewkonje, petunie, (zawieratki), werbeny, pelargonie, goździki holenderskie, aksamitki, naparstnice — a dla sezonu (wiosennego): bratki, stokrotki i niezapominajki.

Możemy, o ile czas nie jest spóźniony dla roślin, wyhodować sami sadzonki. W tym celu, w jakimkolwiek pudełku na dno nasypujemy piasku—na wierzch dajemy warstwę przesianej, pulchnej ziemi. W dnie pudełka robimy dziurki i nakrywamy skorupkami dla odpływu wody i wsiewamy nasiona kwiatów; drobniejsze nasiona lekko przyklepujemy do ziemi, grubsze ziarnka nasion przykrywamy warstwą ziemi. Należy siać rośliny niezbyt gęsto, żeby przy wzejściu nie przeszkadzały sobie. Po zasiewie trzeba pudełka (skrzynki) ostrożnie skropić, żeby nasionka nie spłynęły z wodą i postawić w ciepłem miejscu (może być nieoświetlone, aż do skiełkowania). Po skiełkowaniu stanowczo należy wynieść roślinki na światło. Następnie należy roślinę, sadzonki przesadzić. Można uniknąć przesadzania, lecz należy każde nasionko umieścić oddzielnie w skorupce od jajka, orzecha włoskiego lub w pudełeczku od zapałek lub zrobione z papieru, gazety w kilkoro-złożonej, u dołu porobić otwory, ściśle ułożyć w skrzynkę większą, pokryć ziemią, jak wyżej było powiedziane i postąpić jak z skrzynkami siewnemi.

Pielęgnowanie. Polewać ziemię w skrzynkach jak tylko przysycha, w dni pogodne raz na dzień, w dni upalne dwa razy: rano i wieczorem. Wieczorne polewanie jest lepsze, bo rośliny przez całą noc czerpią wilgoć. Polewać skrzynki, aż do

nasycenia całej warstwy ziemi, żeby otworami w dnie skrzynki woda przeciekała. Zwykłe deszcze nie usuwają polewania.

Podczas upałów, gdy parowanie liści jest duże, trzeba rośliny spryskiwać rozpylaczem lub polewać wodą przez gęste sitko; spryskiwanie wykonywać, gdy słońce nie operuje na rośliny.

Dużą szkodę na balkonach czyni wiatr, który na ulicach miejskich wpada w różnych kierunkach. Zabezpieczyć się można od wiatru wyborem kwiatów. Begonie bulwiaste o różnobarwnych kwiatach, niektóre odmiany pelargonji, jak białe, różowe z oczkiem wewnątrz kwiatu, i nieoceniona w kolorach rożnobarwnych, a pachnąca delikatnie petunia — chociaż się prędko odmładzają, cierpią bardzo od wiatru.

Usłonecznienie czyli tak zwana wystawa balkonu, przy wyborze kwiatów sadzonych w skrzynkach — ma duże znaczenie. Każda roślina co do potrzeb usłonecznienia, t. j. ciepła i światła ma swoje wymagania. Od strony południowo-wschodniej na dobrze oświetlonych balkonach udają się: petunie (zawieratki), lobelje (stroiczki), nasturcje, lwie paszcze, rezedy, maciejki, pelargonje zwykłe. Mniej słońca potrzebują: gwoździki, lewkonie, płomyki, werbeny, jastruny, aksamitki, chabry, chmiel japoński, groszek pachnący, powój, wilec, fasola bukietowa turecka o jaskrawych, czerwonych kwiatach (najłatwiejsza do wychowania).

Na balkonach słabo oświetlonych lub otrzymujących światło odbite od ścian wybierać rośliny zdobiące liśćmi: begonie, gnaphalium, bluszcze i rośliny doniczkowe: agawy, draceny, jucci, aspidistry; małe egzemplarze tych roślin można umieścić w balkonowych miseczkach. — Słabo rosnące, chore okazy, trzeba zasilać, biorąc mieszaninę saletry chilijskiej 3 części, superfosfatu 4 i potasu (soli potasowej) 3 części, wszystko to razem dobrze zmieszać, brać po 1 gramie na 2 litry wody i tem podlewać rośliny raz na tydzień, ale tylko w czasie najsilniejszego wzrostu, od maja do końca sierpnia.

W każdym sezonie powinien odbyć się konkurs balkonowy. W skład sędziów konkursu powini wejść architekt, malarz artysta, dekorator, ogrodnik, miłośnik ogrodnictwa i członkowie urządzającej konkurs organizacji, czy to T-wa Ogrodniczego, czy Tow. upiększenia miasta, Rostrzygnięcie konkursu na balkony ozdobione roślinami żywemi powinno nastąpić w jesieni, a specjalna komisja, na podstawie zakwalifikowania sędziów konkursowych, przyzna nagrodę najlepiej w postaci cennej rośliny.